

Список використаних джерел:

1. Методика навчання іноземних мов і культур: теорія і практика: підручник для студентів класичних, педагогічних і лінгвістичних університетів / Бігич О. Б., Бориско Н. Ф., Борецька Г. Е. та ін. / за загальн. ред. С. Ю. Ніколаєвої. – К.: Ленвіт, 2013. – 590 с.
2. Попова И. Н. Казакова Ж. А. Грамматика французского языка. Практический курс: Учебник для институтов и факультетов иностранных языков – изд. 6-е стереотипное. – М: NESTOR ACADEMIC PUBLISHERS, 1999. – 480 с.
3. GREVISSE, Maurice, GOOSE, André (2017). *Le bon usage*. De Boeck Dukulot. – книга-електронна програма онлайн (<http://www.lebonusage.com/>).

Бившева Т.Ф.*викладач методист;***Погода О.В.***старший викладач,**Комунальний заклад «Харківська гуманітарно-педагогічна академія»***ФОРМУВАННЯ ТВОРЧОГО МИСЛЕННЯ
МАЙБУТНІХ ПЕДАГОГІВ З МУЗИЧНОГО МИСТЕЦТВА**

Суттєві зміни у соціальному, економічному та політичному житті України зумовили переосмислення музичного мистецтва в цілому. У наш час постала проблема радикальної перебудови у сфері музичного навчання та виховання. Тому однією з основних проблем, яка в наш час турбує багатьох вчених, є проблема формування творчого мислення майбутніх учителів музики. У сучасній педагогіці проблема розвитку творчого мислення є однією з найактуальніших.

Її вивченню присвячено роботи таких вчених як Г.С. Костюк, Д.Ф. Ніколенко, А.В. Петровський та інші. Ці автори дають визначення таким явищам, як «творче мислення», «пізнавальна творчість», які утворюються від слова «творити», що в загальновідомому розумінні означає «знаходити та створювати щось таке, що не зустрічалося у минулому досвіді – індивідуальному або суспільному».

Метою дослідження є узагальнення засобів та принципів розвитку творчого мислення майбутніх вчителів засобами музичного мистецтва.

У науці творчість досліджується як вид діяльності, процес і продукт. Як відомо, існують види діяльності, які здійснюються стандартно, але, в які з ініціативи виконавця може вноситися творче начало – вдосконалення способу діяльності, винахід і т.д. Творче мислення являє собою особливий щабель музичного мислення. Музично-інтелектуальні процеси на цьому рівні характеризуються переходом від репродуктивних дій до продуктивних, від відтворюючих до творчих. На нашу думку доцільно узагальнити основні засоби розвитку творчої діяльності майбутніх педагогів з фортепіано (табл. 1).

Таблиця 1

Засоби розвитку творчої діяльності майбутніх педагогів з фортепіано

Підхід	Засіб
Пошуковий	пошук індивідуального творчого стилю; проблемне навчання;
Творчий	пошук індивідуального творчого стилю; імпровізація; слухання музики; участь у творчих позааудиторних заходах;
Відтворювальний	виконавська діяльність музиканта; розвиток фортепіанної техніки; розвиток музично-естетичних потреб;

Джерело: розроблено авторами

- пошук індивідуального творчого стилю; цей тип творчості, оперативний, необхідний майбутнім педагогам, продуктом якого є знаходження нового способу дії, неповторного і конкретного, вимагає постійної напруги і готовності до пошуку. Він вимагає контакту з мінливим середовищем і баченням в ньому всіх змінних. Особливо це відноситься до педагогічного процесу, коли виникають нестандартні, критичні ситуації або необхідно оперативно змінити спосіб викладу матеріалу і т.п.

- виконавська діяльність музиканта. Діяльність виконавця спрямована на розкриття задуму композитора, створення художнього образу, і інтерпретація твору безпосередньо пов'язана з внутрішнім світом виконавця, його світоглядом, думками почуттями. Кожний музичний твір можна інтерпретувати, підходячи до нього з різних точок зору, можливі різні трактування. Всі авторські вказівки переломлюються в індивідуальній свідомості виконавця і повинні відображати думки, почуття, інтелектуальний рівень самого музиканта.

- розвиток фортепіанної техніки; питання розвитку фортепіанної техніки включає в себе всі вміння й навички, якими має оволодіти виконавець-піаніст, який намагається зробити своє виконання художньо-змістовним та якісним. Техніка є основою будь-якого мистецтва. Підґрунтям розвитку техніки у всі часи вважалися гра гам та різноманітних технічних вправ. Збірки вправ складала і видатні піаністи, і відомі педагоги. Ф. Лист, Й. Брамс, К. Черні, К. Таузіг, Ф. Бузоні, А. Корто, В. Сафонов, М. Кулак, К. Ганон – ось далеко не повний перелік авторів різної цінності фортепіанних шкіл [1, с. 15].

- імпровізація; із початку ХХ ст. найбільш потужним носієм імпровізації стає джаз. Джазове виконання – це творчий процес створення живої музики, безпосередньо пов'язаний з імпровізацією, адже відомо, що будь-який джазовий музикант повинен уміти імпровізувати [2, с. 62]. Для розвитку творчих здібностей на уроках фортепіано музикантам слід пропонувати такі методи: підбір мелодії на слух, створення супроводу, імпровізація на задану тему, створення своїх варіантів і доповнень до відомих творів, написання власної інструментальної чи вокальної музики, написання закінчення мелодії тощо.

- слухання музики, як процес співтворчості під час її сприйняття; Слухання музики слід розглядати як процес глибокого проникнення до її

образного змісту, тобто до результатів творчості композитора. Композитор творить, слухач, слідує за думкою і натхненням композитора, відтворює їх, як і інтерпретатор, не механічно, а «приймаючи на себе», розцвічуючи власними емоціями, образним уявленням, певною мірою «домислюючи» нюанси, відтінки створеного композитором образу відповідно до власного художнього потенціалу, до власного почуття.

Проблемне навчання; приклади проблемного навчання:

1) при роботі над технічно складним місцем, студенту слід запропонувати придумати вправи які полегшать цю роботу. Виконання даного завдання можливе лише на підставі вже наявного досвіду, проте до розряду творчих можна буде віднести тільки знову винайдені вправи, а не актуалізовані старі;

2) завданням, що сприяє спрощенню розуміння музичної мови як засобу комунікації, може з'явитися таке: при розучуванні сонат віденських класиків, запропонувати студенту виконати кожну фразу від імені будь-якого з персонажів опери, що відповідає характеру виконуваної сонати. По можливості можна використовувати словесні репліки, які допоможуть осмислити фразировку, зробити її живою і емоційною, відповідної людської мови. Це завдання, як правило, викликає глибокий емоційний відгук в учнів, дозволяє актуалізувати наявні знання з курсу історії музики, відбувається здійснення інтеграційних міжпредметних зв'язків.

- участь у творчих позааудиторних заходах; лекції-концерти, бесіди-концерти, музично-літературні композиції, музичні вистави, участь у відкритих концертах, фахових конкурсах, олімпіадах допомагають виявляти індивідуальні виконавські та артистичні якості творчих особистостей і сприяють більш емоційному впливу на слухачську аудиторію. Прослуховування та перегляд аудіо- та відеозапису загострюють у студентів увагу до власного розкриття музично-педагогічного потенціалу і є стимулом до самовдосконалення;

- розвиток музично-естетичних потреб, художнього смаку та музично-інтелектуальних інтересів (постійно працювати над поповненням навчального репертуару сучасним музично-фортепіанним жанром та кращими зразками класичної та фольклорної спадщини [3, с. 1].

До основних принципів розвитку творчого мислення майбутніх вчителів засобами музичного мистецтва слід відносити :

- принцип спрямованості навчального процесу гри на фортепіано на інтенсифікацію загального розвитку[3, с. 1];

- принцип упровадження широкої репертуарної політики (залучення до репертуару максимально широкого обсягу сценічно-жанрових творів – танцювальної, пісенної, програмної музики);

- принцип трансформації виконавських умінь та музикознавських знань [3];

- принцип розвитку самостійності та креативності мислення, творчої ініціативи дій та імпровізаційності виконавських умінь;

- принцип уникнення з боку викладача пояснень авторитарного характеру, безапеляційного орієнтування на існуючий інтерпретаторський зразок.

Ґрунтуючись на принципах розвивального музичного навчання, ефективність процесу фортепіанної підготовки мистецької молоді передбачає

осмислення мети та завдань навчання гри на інструменті, які висуваються перед викладачем і студентом.

Висновки. Процес повноцінного навчання гри на фортепіано не можна відокремлювати від музично-творчого виховання, що формує цінне ставлення до музичного мистецтва. Для практики навчання необхідне поєднання різних підходів до розвитку творчих здібностей музиканта: пошукового, творчого та відтворювального.

Список використаних джерел:

1. Корыхалова Н. П. Играем гаммы. – СПб.: Композитор, 2003. – 84 с.
2. Комаровська О. Розпізнати унікальність кожної дитини // Мистецтво та освіта. – 2011. – № 4. – С. 54-58.
3. Кокодій Н. В, Коханенко Л. М. Педагогічні умови формування творчої діяльності студентів на уроках фортепіано [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.rusnauka.com/40_NNM_2015/MusicaAndLife

Венгер А.О.

магістр психології,

Науковий керівник: Базика Є.Л.

кандидат психологічних наук, доцент,

Миколаївський міжрегіональний інститут розвитку людини «Україна»

ФОРМУВАННЯ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОГО ПОТЕНЦІАЛУ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ В СИСТЕМІ СУЧАСНОЇ ПОЧАТКОВОЇ ОСВІТИ

Інтеграція в європейський простір, впровадження європейських норм і стандартів в освіті зумовили необхідність реформування та модернізації системи освіти України, формування наукового, культурного й економічного потенціалу нації, спроможного до продукування перспективних ідей, ефективної їх реалізації, здатного до адекватного сприйняття змін і продуктивного впровадження інновацій.

У Концепції нової школи зазначено, що потужну державу забезпечить згуртована спільнота освічених, усебічно розвинених, ініціативних та творчих людей; активних, підприємливих і відповідальних громадян; патріотів своєї країни; інноваторів, які здатні змінювати навколишній світ, розвивати економіку, конкурувати на ринку праці, навчатися впродовж життя.

Сьогодні пріоритет роботи з обдарованими дітьми обумовлений також завданнями збереження і розвитку інтелектуального потенціалу країни та її духовного відродження. Таким чином, освіта обдарованих виступає об'єктивним гарантом подальшого соціально-економічного й культурно-політичного розвитку нашої держави. Відповідно актуалізується гуманітарна корекція сфери освіти, переглядаються її концептуальні та методологічні засади, уможлиблюється її реформування і дотичні до нього зміни у вихованні особистості в напрямі орієнтування на її різносторонній потенціал, розвиток обдарованості й таланту. З цією метою в Україні прийнято цілий ряд законів і програм (Національна програма «Діти України», Програма розвитку обдарованих дітей і молоді, Указ Президента України про підтримку